

УРЕДНИШТВО
 Београд, Милошова бр. 15
 ТЕЛЕФОН 390
 www.rb.rs
 УНА ПЕ ОГЛАСИМА:
 прва 1 см. и 1 ступ-
 ца 0-15 зив.
 сва оглас по погодби
 владањем писма
 не признају се
 ЕДАН БРОЈ 10 па

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
 СЕМ ПОМЕДНОНИКА
 И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
 СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ:
 ЗА ГОДИНУ ДИИ. 24.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
 КРУНА 30
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
 ФР. 30.
 РУКОВОДИОЦ БЕ БИ ОСТАВЉЕН
 ЕДАН БРОЈ 10 па

БРОЈ 126.

БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК, 12. ЈУНА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

РУСИЈА И АУСТРО-УГАРСКА

или

шта каже професор Митрофанов.

Често пута су поједини људи тумачи народа. Они су или даљовиди или високо интелегентни, да прозиру у дубину ствари и одношаја. Стицајем прилика је и знаменитом историку, руском професору Митрофанову, припала таква улога да буде тумач мисли и осећања великога Руског народа. Он је то у два правца: према Немачкој (Прусској) и према Аустро-Угарској. Према Немцима је своје мисли исказао Митрофанов у знаменитом немачком часопису „Пруски Летописи“, које уређује Ханс Делбрик, Митрофановљев учитељ и пријатељ. Ту је руски професор, и то на захтев Делбрика, расправљао тему: о руско-немачкој затегнутости, и наукао је и на себе и на Русију читаву бурну негодовања целе немачке штампе, како Русија хоће да подјарми целу Европу и Азију и томе подобно, што увек Немци додају Русима, кад год хоће да маскирају неку своју офанзиву.

Бечки лист „Цајт“ који има ту корисну праксу да истакнуте политичке људе и ван Аустрије, или пусти или и умоли, да проговоре кроз његове ступце, учинио је то и са проф. Митрофановом. И руски историк се одазвао молби. Спроводићи чланак Митрофановљев (Цајт Бр. 4213. од 8/21 јуна о. г.), који носи наслов: „Руско-аустријска затегнутост“, уредништво бечког листа вели: Молили смо знаменитог руског историка, проф. Митрофанова, који као мало ко други познаје политички покрет у Европи, да у нашем листу изложи узроке, како изгледа, несавладљивој аустро-руској затегнутости, која богме данас значи највећу опасност за светски мир. Проф. Митрофанов је својим колико дубоким, толико и јасним излагањима заслужио захвалност свих оних, који хоће да знају, како данас мисли руска интелигенција о највећем политичком проблему наших дана.

Колико тек нас у Србији мора интересовати једно тако важно а уз то и словенско мишљење, о коме се разбира и у Немачкој и у Аустро-Угарској? Нас у Србији мора оно у толико више интересовати, што су балкански Словени и државе уопште, а Србија нарочито, један фактор у разлагањима високоученог Руса. Он говори у првом реду о великим односима великих држава Немачке и Аустро-Угарске према Русији; али кад сиђе у детаљ, у мотиве тешких односа аустро-руских, он неминовно наилази на земље јужно од Аустро-Угарске, које су — како он вели — постале нека врста опасне одушке за Аустро-Угарску, од кад јој је Бизмарк коначно запречио пут и у Немачку и у Италију, одакле је после великих мука коначно истиснута.

Стога смо и сматрали као врло поучно и нужно, да своје читаоце упознамо са мислима и погледима професора Митрофанова, који се свакојаким неће разликовати од мисли свакога просвећенога Руса. А то је важно, врло важно, и сасвим умесно бечки „Цајт“ мишљење професора Митрофанова назива „мишљењем руске интелигенције“. А у ову, у првом реду, спадају и руски државници и политички људи.

Чланак је професора Митрофанова дуг, јер је он читава историјска расправа. Обичном читаоцу тешко пада читати тако дуге расправе; али се у толико више на грађује, ко их пажљиво прочита до краја. Стога смо чланак за наше читаоце предвојили: на део први, који говори о утиску, што га је његов чланак у „Пруским Летописима“ изазвао у Немачкој; и на део други о односима, или тачније, о затегнутости аустро-руској. Ма да се овај други део нас у Србији може више тицати, ипак он са првим чини целину, јер и Немачка и Аустро-угарска стоје као непоколебљива политичка целина према Русији, па следствено и према свему Словенству.

А сад да чујемо свога руског брата и историка, који на далеко унапред осветљава путеве, којима ће ићи догађаји, који ће и нас Србе неминовно моћи повући за собом, или бар и ми у Србији, према свему што се одиграва између Немачке и Аустро-Угарске с једне и Русије с друге стране, не можемо и не смемо бити равнодушни. Веома су поучни погледи ученога Руса, јер обухватају време од нека два столећа у назад, од времена Петра Великог до данас.

Чланак Митрофанова пак у целини гласи:

I.
 „Кад купујеш кућу, мораш и суседа према себи добро расположити“ вели једна руска пословица, и мудрост ове пословице може се још боље можда применити на међународни но приватно-грађански живот. Не може се порицати, да су Аустријанци и Руси данас постали не може гори бити суседи, који се у свакој прилици дочепају за чуперке, не сећајући се више времена, када су се некада борили раме уз раме и на конгресима се срдечно кучали. Почети руско-аустријских одношаја беху лепо и драги, сад се пак бекеле два намрштена лица једно на друго, што се једва прикрива полупростојним, дипломатским усиљеним осмејком. То је збиља жалосно, али је једном тако и ја мислим да ће ипак бити најбоље дочепати бика правце за рогове, и о свему се поштено и мирно искалити, место гледати се попреко, мрко и ћутљиво.

Да, али за име Бога, молим, само мирно! Јер ће иначе доћи до жалосних неспоразума, како сам ту недавно већ искусио, што мени, најмирољубивијем међу про-

фесорима, и утискује перо у руке. Меа culpa! У последњој свесци „Пруских Летописа“, ја сам услед позива мога поштованог учитеља и пријатеља проф. Х. Делбрика, објавио један састав о руско-немачкој затегнутости. Моја идеја — идеја једног приватног човека и не политичара по позиву — била је тако проста. Да се имају турски мореузи за Русију, као силу која извози, неопходно је нужно, а исто тако је и судба Јужних Словена за нас Русе једно национално питање. Међутим царевина Немачка прави од Турске ратоборну силу и на Балканскоме Полуострву помаже нашега (руског) главног противника Аустро-Угарску. Ово је у толико више незгодно, што Немство није никада кроз читаве векове разумело да придобије симпатије виших и нижих редова у Русији. И овај скромни мој састав, сасвим неочекивано је изазвао извесно узбуђење. Берлинска штампа је много о томе говорила; поштовано уредништво „Цајта“ затражило је од мене да му пошаљем један чланак, што ја радо чиним; немачки лист Петроградске новине, у свом беснилу, посветиле су ми један наиван први чланак, а било ми право или не, ја сам наукао на себе баш у истој свесци „Пруских Летописа“ један страховит одговор, главом од самога издавача — почаст, коју ја, у свему пространству њеном, умем достојно да ценим. Узалуд сам ја, црло на бело, писао о компензацијама, о „do ut des“, и о могућности мирног исхода и о реалним интересима. Ја сам тамо (у Немачкој) истина пријатељском али строгом руком добро изударан!

Мој је чланак извођен као „сведоштво руско народне мржње противу Немства“, као доказ о „ненаситом московском нагону за освајањем“ као знак, да ће Руси, незадовољавајући се ни са Стамболом ускоро захтевати Копенхаген и један залив у Норвешкој, који се не залеђава! И противу једне такве ненасите аждаје, која сматра „као своју мисију, да Европом и Азијом завлада“, бацио се, са свом силином своје речитости, мој високопоштовани опонент, сав у оклопу, са оштрим пером у песници такође у оклопу, као ритер, заштитник европске слободе, и као заступник Немачке, која опет има мисију, да Европу и Азију сачува од овога московскога господарства“, и стога се немачком пореском обвезнику даје на знање, да „не кука због несносних терета нашега (т.ј. немачког) наоружања“.

Звонило је ово ваистину страшно и заповеднички, као уосталом и све, што потиче из пера овога немачког првокласног писца, наставника и публицисте и мене готово поче да хвата несвестица, да ли ја не јашем кроз пространу степу, са шиљатом шубаром на глави и умотан у животињску кожу, поред татарскога кана, као

његов секретар, коме је дужност да опева и велича његова дела. Но срећом сам се за времена сеотио, да је и Пруска пре двеста година била једна тако мала „песконица“, и да су је тек „анексије“ Шлезије, Пољске, Хановера итд. учиниле силном државом. Али нека ме Бог сахрани од тога, да сам говорио што „о ненаситом пруском освајачком нагону“; а свесрдно ћу признати да ја великога курфирста, и још већег Фридриха II., и највећег међу највећима Отона Бизмарка, сматрам за родољубе, који су можда створили Русији једног опасног конкурента, али који су своју Пруску жарко љубили, верно јој служили и свим напрезањем њихових необичних способности, своју драгу отаџбину великом учинили!

Но сад, натраг на ствар. У данашње време може се узети као један аксиом, да се међу двома државама, само тада ваља прибојавати од колизије (субкоба), ако и постоје истински везани супротни интереси; осећаји играју овде само секундарну улогу. Уосталом, једва се може и говорити о каквој наследној антипатији Руса према Аустријанцима.

Број ових последњих, то јест Руса, за које се може рећи да мрзе Аустријанце, био је, и сад је, до ишчезнућа мали, тако да они не могу да изврше никакав утицај ни у добром ни у злом смислу. А оно што је просечни Рус и сазнао о Аустрији, то је био Беч, лепа, очаравајућа дунавска варош, где су људи били тако љубазни, жене тако чиле (феш), живот тако слadak, а музика тако милозвучна. Чак и она овлашна црта Бечлије, по којој он милује пријатну му љакавост, сасвим је угодна и доброћудном руском путнику, који пушта да све иде како иде.

И требало је да дође проклета политика, те да идилу преобрати у — драму!

Сад тек долази друга половина чланка, у којој писац управо улази у праве политичке, двестагодишње одношаје Аустрије и Русије.

Но о том у идућем броју.

СЕОСКИ ДУЊАНИ.

Закон о сеоским дуњанима од 1870 год. са свима доцнијим изменама и допунама, унео је у главном два ограничења у погледу на трговину у сеоским дуњанима, на име: 1) ограничење у погледу на место где се дуњан може отворити; и 2) ограничење у погледу на артикле који се у селу могу продавати.

1. Ограничење у погледу места прописује чл. 2. Закона, који тражи: да је сеоски дуњан удаљен најмање четири сатша од вароши или варошице. Само по изузетку, ако се једно село налази на средокраћу између две вароши или варошице ово се одстојање може смањити на три сатша.

Ни мотиви уз овај законски пројекат, а тако исто ни скупштинска дебата, не казују нам за што је дошло ово ограничење, — али је сигурно, да је оно дошло на захтев дућанија у варошима и варошицама. Ови су гледали у сеоским дућанима своје конкуренте, па су тражили, да ти конкуренти буду што даље, те да им тако остане најближа околина.

2. У погледу на артикле, који се у сеоским дућанима могу продавати налази се ограничење у чл. 4 а, који гласи:

„У сеоским дућанима могу се продавати само они еспапи и производи, који су месним и околним житељима од преке потребе, а то су: со, зејтин, дрвено посуђе (не бојадисано), чивит, брусови, гвожђе у полугама, челик, јексери, чивије, сви злати и справе за пољски и кућевни рад од дрвета, од челика и сва ситна гвожђарија, црепуље, грнчарија домаћа, ножеви, виљушке, обућа, сарачлук (израђен у земљи), ужарија, игле, конци, катран, коломаз, писаћи материјал, свеће, тамњан, гас за осветљење (петролеј), жигице, дуван по одобрењу управе монопола дувана, сапун и чешљеви“.

Сумње нема да су варошке дућаније имале извесног утицаја и на доношење овога ограничења, али је овде дошао један моменат, на име тежња, да се сузбије потрошња луксузних артикала по селима.

* * *

Убрзо се показало да су ова ограничења, а нарочито оно које се односи на артикле који се могу продавати у сеоским дућанима, — мало претерана.

Прво су дошли интереси фиска који су захтевали проширење одредбе члана 4 а. уводећи трошарину на шећер и друге артикле, тадашњи министар финансија желео је, да има од трошарине већи приход, дакле, да се трошарински артикли што више троше. И у том циљу уноси се у закон о трошарини одредба, која дозвољава продају свих трошаринских артикала у сеоским дућанима.

Ускоро затим јавља се код нас тежња за подизање индустрије. Држава даје велике повластице домаћим индустријским предузећима. И како се развој индустрије не да ни замислити без потрошње произведених артикала, то Министарство Народне Привреде заснива праксу, да путем специјалних одобрења дозвољава у сеоским дућанима продају свих артикала, произведених у домаћим индустријским предузећима.

Ова пракса влада и данас, и ако је, узгред буди речено, противна закону о сеоским дућанима, који Министру Привреде није дао ово право. Отуда и долазе да поједине среске власти изричу казну због продаје ових артикала и поред тих специјалних одобрења, и с пуним правом, јер та одобрења немају ослободила у закону.

Пројектант закона о радњама носио се мишљу, да укине чл. 4 а закона о сеоским дућанима, и у тој намери дошао је чл. 23 закона о радњама, по коме „сваки трговац може слободно држати и продавати све артикле како домаће тако и стране производње“. Овом редакцијом укида се дакле дотле постојеће ограничење у погледу артикала, који се у сеоским дућанима могу продавати.

Кад је овај члан дошао пред Скупштину, онда су неки посланици тражили, да се не укида чл. 4 а закона о сеоским дућанима. Тадашњи Министар Народне Привреде изјавио је: да он и нема намеру да укине чл. 4 а, — али, услед брзине с којом је сам закон о радњама вотиран, његов чл. 23 остао је онако како је пројектован. На тај начин добили смо један мали куриозум: текст чл. 23. закона о радњама јасно и несумњиво укида чл. 4 а закона о сеоским дућанима, али се из скупштинске дебате види да Министар ту намеру није имао. Шта ће бити меродавно за онога који примењује закон? Да ли оно што је Скупштина казала или оно што је хтела казати?

Не улазећи у овај постављен правни спор, ми са своје стране изјављујемо жељу: да се, према данашњим приликама, које се при-

лично разликују од оних које су владале кад је закон о сеоским дућанима донет, — донесу потребне измене и допуне у закону о сеоским дућанима, али тако да они који их буду примењивали не морају бити у забуну: шта важи а шта не важи.

Т.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбирија)

Борбе око Драча.

Беч, 10 јуна.

Из Драча јављају, да су Миридити и Малисори, који су се скупили у Драчу, одбили да иду противу устаника. Парламентари који су јуче дошли из Шијака изјавили су, да се турска застава више не вије на кући кајмакама и да су устаници много прилагоднији. Док су још прошлог петка изјављивали, да неће да преговарају са кнезом, сада изјављују да су вољни да се покоре кнезу под извесним условима. Ова последња изјава примљена је са неповерењем, јер се треба бојати да устаници желе привидан мир на северу, да би могли са успехом оперисати на југу где се очекује да избије велика побуна. Можда због тога устаници неће да положе оружје.

На сутрашњим преговорима учествоваће 15 владиних представника и 15 устаника.

Пренк Биб Дода узима сваког дана 16000 дин. плате за својих 8000 ратника, али владини кругови сумњају у тај број ратника већ држе да Пренк Биб Дода на тај начин вара владу.

Беч 10 јуна.

Добро извештени кругови добили су извештаје, да устаници у Шијаку траже равноправност мухамеданске религије као државне религије. Ослобођење од порезе за 10 година и ослобођење од војне службе за више година. Влада се труди да смањи захтеве устаника. Овде се држи да је тражењу примирја од стране устаника циљ да добију времена за повећање својих снага и промену позиција с погледом на колону Биб Доду.

Цетиње 10 јуна.

Пушници, који овамо приспеше из Скадра, јављају да је јуче гувернер скадарски добио из Драча телеграм, у коме му се саопштава, да је кнез Вид напустио своју престолоницу. Гувернер је, како пушници причају, садржину телеграма саопштио страним консулима у Скадру. Усташаи су ушли у Драч.

Беч, 10. јуна.

„Арбанише Коресподенц“ имавест из Авлоне, да је главни уредник арбанашког листа „Попули“, Саид Кемал, који је као добровољац био у редовима владиних трупа приликом наступања ка Љушми тешко рањен у борби са устаницима.

Драч, 10. јуна.

И ако је примирје, устаници су јуче око 11 с. вече отворили јаку ватру противу позиција владиних трупа. И артиљерија је ступила у акцију. После пола сата борба је престала.

Драч, 10. јуна

Прошле ноћи и данашњег дана није се ништа десило.

Јутрос су примећени велики облаци дима далеко на северу од Драча. Доцније се сазнало да је Пренк Биб Дода при овоме наступању попалио неколико села. Неки веле да се чула и топовска паљба.

Примирје је продужено до уторника 10. јуна.

Борбе у унутрашњости Албаније.

Драч, 10. јуна.

Извештаји који су јуче дошли са југа гласе: да су устаници потукли владине трупе крај реке Семани, и да су успели да се дочепају једног топа и једне митраље.

Посланик Албаније у Београду.

Беч, 10. јуна.

„Албанска Кореспонденција“ имавест из Драча да је кнез Виљем наименовао Фазил пашу, бившег турског генерала и рођака Есад паше, за генералног консула Албаније у Београду.

ПЛОДНОСТ

роман од Емила Золе

121

А сав остатак времена данас био ми је заузет. Али, и ако је црквена служба морала почети у једанаест, ја сам не колебајући се, наредила да ме доведу овде пре одласка у цркву; разуме се, горе сам отишла сама, кћери ме чекају у колима. Мало ћемо закаснити на свадбу... Видићете јадне родитеље у испражњеној кући, крај тела, које је врло лепо намештено на кревету. То срце пара.

Матеја зачуђено гледаше у њу: она се није изменила, није старела, као да је усахла на огњу свога непромишљеног живота. Њему је била позната потпуна неслога, што је владала у овој породици, он је слушао о томе, сусретајући се послом с разним људима. Сега је сад отворено живео код Норе, бивше васпитачице своје деце, која је пристала да јој он купи намештај за одвојен стан, кад је већ миран живот учетворо на авениу д' Антен поремећен. Он је чак и Матеју позвао у стан своје љубавнице да с њим потпише уговор о продаји остатка земље у Шантеблеу.

Откад је Гастон ступио у Лицеј, код Валентине су остале само кћери у пространој и раскошној кући, над којом је већ лебдело неизбежно, поступно разорење.

— Желела бих да Гастона пусте за пратњу, — настави она, — пошто не знам хоће ли тога дана отац бити у Паризу... Наш пријатељ Сантер такође одлази сутра на извесно време... Ах, не одлазе само мртви; то је страшно — колико се и живих удаљују и ишчегавају! Зар није? Живот је врло жалосна ствар!

Преко лица јој пређе лак дрхтај; она се бојала раскида, који је већ неколико месеци предвиђала, запањујући умешне методе, с помоћу којих је Сантер хтео да је припреми за тај раскид, али немогући погодити давно ковани план, последњу творевину романсијеру.

С побожним гестом лицемера она додаје:

— Сви смо ми под божјом влашћу. Маријана, осмејући се двома девојчицама, које као и пређе ћутке и непомично сеђаху у колима, похита да разговору да други правац.

— Како су оне порасле и пролепшале се! Ваша Андреја је дивна! Ко-

лико година је Лиси? Њој је већ време да се уда.

— О, само да вас не чује, јер ће се одмах расплакати! Њој је седамнаеста али, по њеној памети, није јој више од дванаест. Хоћете ли ми веровати, јутрос је ридала нехотећи да иде на свадбу, говорећи, да ће се разболети, ако отиде. Она непрестано машта о манастиру. Мораћу се на нешто одлучити... Андреји је само тринаест година, и она је много више женско. Али она је глупа као овца. Ја се покатакд осећам као болесна. толико ме љути њена мирноћа.

Најзад она седе у кола и, стежући већ руку Маријани, опази, да је ова бременита.

— Ах, ја, сам просто изгубила главу. Нисам вас питала за ваше здравље! Осми месец, је ли тако? То ће вам бити једанаесто дате. Страшно, страшно! Али што, кад вам све иде добро... Ах ти бедни људи, које ће те сад видети горе! Сад ће им бити празна кућа!

Кад се кола удаљише, Матеја и Маријана одлучише да прво сврате у Блезов стан можда ће им деца саопштити нешто што би било потребно. Али не затекоше код куће ни Блеза ни Шарлоту. Нађоше само дадиљу, која је чувала малу Берту. Дадиља

још од јуче изјутра није видела госпођина, пошто је све време остајао горе крај мртаца. И госпођа је такође тамо још од самога јутра и чак је наредила да јој се дете око дванаест сати, кад треба да га подоји, однесе горе, како не би изгубила ни тренутка. Маријана се зачуди и стаде запиткивати.

— Госпођа је понела апарат, — објасни дојиља. — Фотографисаће, ваљда, једног младића који је умро.

Срце се стеже Матеји и Маријани при пролазу преко фабричина дворишта, где владаше мртва тишина, која беше заменила у овом царству рада обичан шум и грохот. Смрт је прошла и сва ова узаврела делатност ненадно се зауставила, машине се охладиле и умукле, радионице празне и занемеле. Нигде ни звука, ни најслабијег даха, паре, који је био животни дисање ове зграде. Господар је умро, умрла је с њим и ова фабрика. Њима би још теже, кад уђоше у кућу, па не сретеше ни живе душе; на степеницама, у галерији владаше мучно ћутање, горе беху сва врата отворена, као у кући у којој се дуго није обитавало. У предсобљу не нађоше ни једног слугу. Сам салон чинио им се празан, полумрачан; муселинске завесе беху спуштене, фотеле поређане у полукруг, као у дане

Елбасан заузели устаници.

Драч, 10. јуна.

Стигле су вести да су устаници данас у подне заузели Елбасан. Владине трупе и два официра заробљени су.

Лажна уверавања.

Беч, 10. јуна.

Из Софије јављају, да је руски посланик питао бугарску владу, како би било њено гледиште, ако би избио рат између Турске и Грчке. Председник Министарства одговорио је писмом, да Бугарска жели само мир и да ће остати неутрална све док интереси Бугарске не буду дошли у опасност.

У добро извештеним круговима убеђени су, да Турска неће покушати да пређе бугарску територију да би ишла противу Грчке. У противном случају Бугарска ће бити готова да је спречи.

Незадовољство холандских официра.

Беч, 10. јуна.

„Новој Слободној Преси“ јављају из Драча, да је тамо ситуација врло бедна. Холандски официри незадовољни су, што је кнез закључио примирје и тврде, да су устаници тражили примирје само да се концентришу и да утврде своје позиције на северу Албаније.

Грчко-турски односи.

Атина, 10. јуна.

Ситуација је још непрестано неодређена.

Због ратних припрема Турске грчка штампа тврди, да би само у случају ако Грчка ускоро добије купљене две ратне лађе, сукоб између Грчке и Турске могао бити отклоњен.

Потпуно су измишљени и фантастични извештаји турске штампе о појави грчких комитских чета, које су се тобож организова-ле на Хијосу и Митилени, па се затим појавиле на обалама Мале Азије.

Атина, 10. јуна.

Извештени смо из сигурног извора, да је грчка влада примила предлог Турске о враћању исељеника Грка, који су остали на обалама Мале Азије као и о накнади штете, која ће им бити дата.

Што се тиче оних, који су напустили турску територију, грчка влада је усвојила предлог о измени сопствености становништва, у случају да исељеници не би хтели да се врате у Турску. Ако би се пак исељеници хтели вратити на своја огњишта, они ће уживати сва права као и они исељеници који су се вратили са обала Мале Азије.

Атина, 10. јуна.

Одговор Грчке на турску ноту биће редигован и предан Порти у року од три до четири дана. Према томе сви извештаји о тој ноти пре њене публикације треба да се приме са резервом.

Арбанаси траже паре.

Беч, 10. јуна.

Арбанашка влада тражила је нови кредит од пет милиона динара, јер су раније суме, предате Албанији, већ утрошене. Држи се да ће међународна контролна комисија потпомоћи овај захтев арбанашке владе.

Америка продаје Грчкој два убојна брода.

Вашингтон, 11. јуна.

Сенат је одобрио продају Грчкој два убојна брода.

Бугари и грчко-турски спор.

Софија, 10. јуна.

Полузванична „Воља“ говорећи о односима турско-бугарским, чији је карактер пријатељски, основан на међусобним интересима обе земље, а који није агресиван ни према коме и нема тежње да поремети мир, изјављује:

Независно од нашег дубоког убеђења о потреби мирољубивог решења грчко-турског спора, потребно је да подвучемо наше гледиште, а то је, да Бугарска данас може мислити само на своје унутрашње развиће и повраћај народне снаге после оба дуга рата. Ова потреба у којој се Бугарска налази, искључује сваку помисао на активну интервенцију у спору, који дели наше суседе, све док не би било дирнуто у интегритет наше територије и у мир наше земље.

Предстоји пад Валоне.

Беч, 10. јуна.

„Нова Слободна Преса“ има

вест да су се устаници, пошто су потукли владине трупе код Карбонати упутили ка Авлони, која је без одбране. Пад Фијери и Берата неизбежан је. Становници Авлоне бојећи се пожара и пљачке, већ су почели да се бегством спасавају.

Хрватска и Славонија

(Извештаји Српског Пресбира)

Предаја саборске адресе цару.

Беч, 10. јуна.

Данас пре подне примљено је код цара у аудијенцију председништво Хрватског Сабора и предало цару адресу. Том приликом је председник Хрватског Сабора, Др. Богдан Медаковић, држао краћи говор, после кога је цар одговорио:

Испуњен истим осећајима верне оданости и великог задовољства, радо примам ову Адресу Хрватског Сабора и поуздано се надам, да ће Сабор краљевине Хрватске испунити све поверене му уставне задатке и очекивања и да ће развити редовну и мирну законодавну делатност, која ће бити у потпуној сагласности са владом, а на благостање Ваше отаџбине. Испоручите народним посланицима моју срдачну захвалност и краљевски поздрав.

СМОТРА ЛИСТОВА.**Међународна финансијска комисија.**

„Новоје Време“ пише о томе: Пре месец дана Француска се обратила Великим Силама, Турској и балканским државама, с позивом да узму учешћа у обнављању послова у међународној финансијској комисији за балканске ствари, чије су седнице имале да отпочну у Паризу 2. (15) јуна. Из измене гледишта међу канцеларијама, видело се да само Турска жели да комисија отпочне рад у јуну док балканске државе желе да одложе седнице комисије до јесени, пошто се, заиста, нека питања, која иду у надлежност комисије, налазе за сада на путу решења помоћу непосредне измене гледишта измесу заинтересованих страна, те се

може претпоставити, да ће јесењи заједнички комисије бити упрошћени. Због тога је у принципу решено да се 2. (15) јуна у Паризу састане само председништво комисије и они њени делегати, који се налазе у Паризу. На тој седници треба да се одложи рад комисије за четири месеца, т.ј. до 2. (15) октобра, који би рок био коначан.

Међу питањима која има да решава комисија а која су још неодређена, долази и питање о укидању капитулација у пределима пређашње турске територије. Предлог Едварда Греја марта ове године да се букурешки уговор ратификује путем измене нота, при чему би се решило и питање о капитулацијама није успело због непристајања Аустро-Угарске и Италије. При оцени питања о укидању капитулација најлакше се на извесне тешкоће, тако рећи техничког карактера. Тако на пример, предаја дела по преступима страних поданика јуридикцији месних судова најлакше на препреку у врло рђавом стању затвора, који се налазе на пређашњој турској територији. Разуме се ти затвори треба да се преустроје и да се побољшају до укидања конзулске јурисдикције.

Повољном решењу питања о укидању капитулације, што тако желе балканске државе, несумњиво ће припомоћи завођењу потпуне законитости у новоприсаједињеним територијама, престанак гоњења појединих народности, што се, на жалост, сада где где врши.

Укидање капитулације, према којима стране државе имају право да држе своје поште, неће вероватно наићи на особите тешкоће, пошто је у балканским државама уређење пошта задовољавајуће.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.**Краљ у бањи.**

Њ. В. Краљ Петар отпутовао је јуче, у један сат по подне, специјалним дворским возом на лечење у Врањску Бању где ће провести три недеље.

Распуштање Скупштине и нови избори.

Јуче су седнице Народне Скупштине распуштене указом Њ. В. Краља, који је у Скупштини прочитао г. Ст. Протић, министар унутрашњих дела. По про-

великих примања, кад су очекивали много гостију. Најзад спазише сен људскога бића, са некаквим неодређеним изразом лица, која лагано ходаше по средини собе. То је био Моранж, који је дотрчао без шешира, чим је чуо за страховиту несрећу. Али он је ушао овде са обичном тачношћу, као у канцеларију, кад долази на дужност.

Изгледало је као да је био код своје куће, он је примао посетиоце расејан, збуњен овим туђим губитком, смрћу детета, смрћу, која га је нагонила да поново преживљује страшну смрт своје кћери. Рђаво зарасла рана отворила се; његово лице с дугачком брадом беше бледо као у мртваца; он је био толико расејан, да је непрестанце ходао по соби, некако занесен мешајући туђу жалост са својом властитом тугом.

Познавши, најзад, посетиоце, он им понови речи које су свима биле на језику:

— Каква страшна несрећа, јединац!

Он им стеже руку, објашњавајући, како је госпођа Бошен изишла за тренутак, како је она сасвим утучена, како су Бошен и Блез доле заузети издавањем извесних наредба. Па опет почевши да иде ходом човека, одржавајућег нестрпљивом мишљу, он им показа

руком на суседну собу, чија врата беху широко отворена:

— Он је тамо, на кревету, на коме је и умро. Намештено је цвеће, све је лепо удешено. Можете ући.

Морис је лежао у својој соби. Завесе беху спуштене, те је у соби било готово сасвим мрачно. Свеће горе крај кревета, осветљују меком светлошћу покојничко лице, веома спокојно, врло бело са затвореним очима, као да спава.

Он се није изменио, само је смршао за време болести. У скрштеним рукама држео је респече. Цвеће, руже обасуле су покров, говорили су о пролећу. Њихов мирис, мешајући се с мирисом топлог воска, чињаше ваздух нешто згушљивим усред дубоког ћутања, које је владало у овој кобној непомићности. У полутами видео се само кревет, и ниједан дах није колебао висок и прав свећин пламен. Кад Матеја и Маријана уђоше, они видоше код врата своју снаху Шарлоту, како седи крај мале лампе с картоном на коленима и црта главу покојничкову, окружену ружама. Она је испуњавала страсну жељу материну, и поред тога што је њој, двадесетогодишњој, младој жени овај посао био тежак и сетан. Она је већ три сата седела овде, упорно радећи, желећи да уради што је мо-

гућно боље, сва бледа, лепа, млада са широко отвореним плавим очима и златастом косом. Кад Матеја и Маријана дођоше до ње, она не хтеде да говори с њима, него им само благо климну главом. Али јој се образи заруменеше, њене очи им се осмехнуше а кад се они тихо вратише у салон, постојавши неколико тренутака у соби покојника, у кога су гледали очима пуним жалости, она настави рад, сама пред лицем умрлога, посред ружа и свећа.

У салону Моранж настављаше своје ходање горе-доле, као сен луталица, која не може да нађе себи мест. Матеја остаде стојећи, а Маријана, којој бременитост није допуштала дуго замарање, седе крај врата. Нико не говори ни речи; тешко напрегнуто ишчекивање продужаваше се усред ћутања у полуосветљеној соби. Прођоше десетак минута, па уђоше два посетиоца, — неки господин и дама, које они не познадоше одмах. Моранж се поклонил, дочека посетиоце с пређашњим расејаним изгледом. Затим, како дама и даље држаше господина испод руке и вођаше га као слепога између намештаја, да се не би саплео, — Маријана и Матеја познадоше Анжеленове.

Анжеленови су још прошле зиме

продали своју кућу у Жанвиљу, преселили се у Париз, пошто их је заде-сио последњи удар, губитак готово целокупне имовине због банкротства једне велике банке. Жена је тражила занимање и само што беше добила место инспекторке у неком добротворном друштву, где је морала пазити на деобу помоћи сиромашним матерама и деци и састављати извештаје. Жалосно се осмехујући, она је говорила како је управа над овим малим светом ипак неколико утеха за њу, пошто је већ изгубила сваку наду да ће икад постати мати. Њен муж, чији је вид стално слабео, принуђен је био да остави сликарство и непрестанце је био у сетном очајању говорећи да му је живот поремећен и разбијен. Ситним корацима, као да води дете, госпођа Анжелен га привеле Маријани и сама га намести у наслоњачу до ње. Он је још чувао своју отмену спољашност, али на његовом су се лицу опајали трагови преживљеног немира и у својој четрдесет четвртој години он је имао потпуно седу косу. Какве је успомене будила ова јадна жена, која води слепаца, у оних, који се сећају лепог и нежног брачног пера, који лута по хладовитим стазама Жанвиљским, одајући се блаженству, љубави.

(Наставиће се)

питању указа сви посланици узвикнули су: „Живео Краљ!“ Избори су одређени за 1. август ове године, а нова Скупштина састаће се у ванредан сазив 10. септембра.

Седница радикалног клуба.

Јуче по подне, у згради Народне Скупштине, била је седница радикалног посланичког клуба. На овој седници, поред осталих питања, говорено је и о споразуму између радикала и напредњака на изборима.

Српско-грчка конвенција.

Пре него што је прочитан указ о распуштању Скупштине, у јучерашњој скупштинској седници прочитана је српско-грчка конвенција о транзиту преко Солуна.

Српско-турска конвенција.

Јуче је српски отправник послова у Цариграду нотификовао Порти, да Србија отказује трговинску и консуларну српско-турску конвенцију, која сада важи, и позива Порту да наименује своје делегате за нове преговоре.

Судски указ.

Н. В. Краљ потписао је мањи указ о постављењу нових судских писара.

Секретар Касационог суда.

За секретара друге класе Касационог Суда постављен је г. Драгомир Вуковић, судија прокупачког првостепеног суда.

Правнички испити.

Прекјуче су завршени писмени дипломски испити на правном факултету Универзитета. Од 44 кандидата, испит је положило 20.

Испити за предметне учитеље.

У јучерашњим „Српским Новинама“ објављена су правила о полагању испита за предметне учитеље у средњим школама.

За награду ученицима.

Г. Милован Ј. Матић, трг. олд. и пословођ нашега Удружења, изволео је послати нам ове књиге за дар заслужним ученицима Трговачке Школе Београдске Трговачке Омладине: 5 ком. „Изнад греха и смрти“, од др. Николаја Велимировића и 4 ком. „Наука о трговини“ од Бран. Б. Тодоровића.

У име награђених ученика изјављујемо и овим путем г. Матићу трајну захвалност на лепој пажњи и дару.

Пример за похвалу.

Сопственик „Колосеума“ г. Шонда, из највеће према слушаоцима учитељских течајева, учитељима и учитељицама из новоослобођених српских крајева, одобрио је те су слушаоци другог курса, као што су раније и слушаоци првог курса, за све време бављења на курсу, бесплатно посећивали и гледали све редом биоскопске представе. У истини је достојна хвале ова пажња г. Шонде према овим просветним радницима на васпитању омладине нашега народа.

Књиге за поклањање ученицима.

Ових је дана из стоваришта Државне Штампарије послано основним, средњим и стручним школама старих и нових области по неколико примерака преко педесет разних књига, које је Министарство Просвете откупило за поклањање ученицима, као што су: Јакшића и Лазаревића дела, Новаковића „Калуђер и хајдук“, Достојевскога „Злочин и казна“, Томића „Рат на Косову“, Барбиа „Брегалница“, Белића „Срби и Бугари“, Ковалевскога „Борба са злочиним“, Поповића „Четник“, Арсовића Витешке игре, Змајеве песме и др.

Од ових ће се књига неке послати

школским, ђачким и народним књижицама.

Митрополит на помену Народне Одbrane.

Господин Митрополит одобрио је да се служба божја у свима црквама одржи рано ујутро без парастоса који ће се заједнички држати на Малом Калемегдану. Све певачке дружине које иначе певају у црквама моћи ће благовремено да дођу на помен на Малом Калемегдану. Када се службе у црквама заврше сакупиће се сво свештенство код Саборне цркве одакле ће на челу са Митрополитом у свечаној литији доћи на Мали Калемегдан на помен.— На завршетку помена на Калемегдану држаће г. Митрополит кратак говор после којег ће певачка друштва отпевати „Хеј Трубачу“ а после се поворка кренути кроз варош.

Видовдан у Кривој Паланци.

Народна Одбрана која је недавно основана у Кривој Паланци спрема такође прославу Видовдана. Држаће се помен у цркви а после службе држаће председник Одбора Коста Тамбурковић, угледан трговац из места, говор о значају Видовдана за српски народ. После подне држаће се соколско вежбање и утакмица. Ученице школа купиће Дарак.

Кутије на лађама.

На лађама које саобраћају од Београда и Чукарице — Вишњица, налазиће се такође кутија за Видовдански Дарак. Код тих кутија вршиће службу студенти и студенткиње Универзитета. Исти ће имати једно своје тамбурашко друштво које ће давати концерат на лађи.

Касице Народне Одbrane.

Поред великих кутија, које ће ставјати на столовима на улицама за купљење Дарка разаслаће се и мале касице неким каванама и банкама. Уз то ће девојчице и даме носити касице на трамвајима, а по периферији вароши носиће дечаци.

„Лира“ на Видовдан.

Музикално Јеврејско Омладинско Друштво „Лира“ даваће такође на Видовдан поподне концерат за народ и то у Душановој улици у близини Јеврејске Касине. (код Јовичића.)

Предавања на Видовдан.

Уз све остале свечаности одржаће се на Видовдан и пригодна предавања на разним местима, која ће бити на отвореном простору и свакоме приступачна. Предавања ће се држати према приликама и према могућности.

Стрелиште на М. Калимегдану за Видовдан.

Власник Стрелишта на М. Калимегдану г. Милошевић, ставио је као и прошлих година и ове године Народне Одbrane на расположење цео свој приход на Видовдан, и то не само од свога стрелишта на Калимегдану него и од стрелишта које има у Ковиљачи. Овај пример г. Милошевића је за највећу похвалу.

Концерат Материнског Удружења.

Наше Материнско Удружење приређује у башти код „Коларца“ 17 ов. мес. у 9 час. у вече велики концерат у корист Народне Инвалидског Фонда „Св. Ђорђа“. Улазница је 1— динар од особе. Управне чланице Удружења су се постарале да забава ова са лутријом и другим припремама испадне што боље и вече буде посетиоцима што пријатније. Велика башта код „Коларца“ биће нарочито украшена. Свираће војна музика најодбраније комаде. Како је приход од овог концерта намењен хуманом циљу на-

шој најновијој установи Инвалидском Фонду „Св. Ђорђа“ и како г ће из Материнског Удружења нису пожалиле свога труда да концерат што лепше испадне, надамо се да ће се наш престонички свет што обилније одазвати са својом посетом на концерту.

Исправка.

У јучерашњем броју, погрешно је одштампано, да је цена свињама на Београдској кланици 50 лин. од сто кил. Требало је да буде 90 лин. Молимо наше извознике да то приме к знању.

Читуља.

Синоћ у једанајест сати преминула је Вукица (Вукосава) кћи г-ђе Стаке и г. Димитрија Ј. Здравковића, трг. олд. и редовног члана нашега Удружења. Пок. Вукосави нека Бог подари рајско насеље, а ожалошћеним родитељицама изјављујемо наше искрено саучешће.

Огласе и рекламе за Француску, Енглеску, Белгију, Холандију, Швајцарску, и за њихове колоније „Трговински Гласник“ прима искључиво агенција за оглашавање

Жеј и Гило

у Паризу, улица Тетбу, 80.

Les annonces et reclames des maisons francaises, anglaises, belges, hollandaises, suisses, et de leurs colonies pour le journal „Trgovinski Glasnik“ (Belgrad-Serbie) serbes reçues exclusivement par l'Agence de Publicité

Jep & Guillhot

dont le siège est à Paris, 80 rue Taitbout.

Трговина, Привреда, Финансије.

Представка Фефермана и Комп. Министру Народне Привреде.

Ми смо у прошлим годинама увек пре почетка сезоне подносили Министарству Народ. Привреде извешће са нашим стручним мишљењем и предлоге о извозној шљиварској трговини, која грана наше привреде заслужује да јој се више пажње поклони него што је до сада бивало.

Последњих година имали смо у Србији слаб род но ипак било је доста жалба на начин испоруке, каквоћу, непридржавања рока испоруке, како за суве шљиве тако и за пекмец.

Одавно је у заинтересованим круговима познато да су многи трговци, који се баве трговином сувих шљива, за начело себи поставили и томе сходно и поступају да је потпуно довољно ако се речене артикле одржавају у доброј каквоћи само дотле, док их не предаду трговцима — последницима већином Пештанске Фирме на станицама где се роба товари; — другим речима: да роба у оном моменту кад им буде предата, још како тако се налази у добром стању да је тржишна комисија пропусти; — а у каквом стању стиже на потрошачке пијаце и у руке потрошача, о томе они ни мало не море главу. — Тиме се наноси огромна штета шљиварској индустрији, јер наравно има за последицу, да српска шљива кад стиже на потрошачке пијаце, много мању цену постиже него шљиве других провенијенција.

То се јасно могло констатовати и у прошлој години кад се цене српским и калифорнским шљивама на основу истог паритета подвоза, једнаког паковања и једнаких сорта (број комада) варирање за к марака од 100 кгр. то јесте: за толико су српске шљиве мање плаћени на потрошачким пијацама.

Узећи за базу средњи род у Србији од округло 4000 вагона сувих шљива значи да српска привреда губи око шест милијона динара само на шљивама једне једине сезоне са средњим родом.

Ова цифра сваком ће јасно посведочити, како је нужно да једном буду предузете најенергичније мере у циљу да заиста добра роба приспе на потрошачке пијаце и да шљиве у што могуће већој количини буду дупло ставиране и у сандучиће паковане, чим се кварење најефикасније спречи — као што се ради у другим произвођачким земљама.

О овој теми доста је већ писано а и ми смо више пута поднели представке надлежним факторима без да смо нашли довољно одзива.

У место да се све чини како би се шљиварска индустрија подигла на што рационалнију базу, дешава се на против да надлежни фактори, ма и неизвесно исту спутавају. Домаћим извозницима, који своје етиваже имају, стварале су тешкоће које је страна конкуренција лако могла избећи на начин што је шљиве извозила у џаковима а у страним етиважама дала етивирати и паковати у сандучиће, у колико их није неетивирани у џаковима продавала на страним тржиштима.

Од многих страних етиважа да упозоримо само на оне у Земуну, које прерађују искључиво српске шљиве.

Познато је да у иностранству много се полаже на лепо паковање Aufmachung — као што кажу немачки шљиварски трговци Добри сандучићи који у свему одговарају, могу се добити само из иностранства. Ми смо прошлих година чинили разне покушаје да такве сандучиће набавимо у земљи. Нема говово ниједне веће стругаре са којом нисмо били ступили у преговоре, на крају крајева са негативним резултатом, зато што по својој прилици тај им се посао није чинио довољно рентабилан.

Помислили смо затим да такве сандучиће сами израђујемо те смо набавили машинерије, но морали смо се уверити да тај пројекат не можемо извести.

Ми смо све то учинили зато да бисмо избегли тешкоће скопчане са набавком сандучића из иностранства.

Великим париским депозитама на увезене сандучиће штете се извозници без икакве користи за фискалне државне интересе. У доба кад извозник највише потребује капитала, он знатним сумама сопственог новца не може располагати зато што је новац депонован код царинских власти. Ако при свем томе, шљиварски род још подбацује а увезени квантум сандучића не може се сав извозити у истој години депоновани новац лежи до године а по некад још и много дуже док царинска власт не сврши све формалности, што врло споро иде.

Ако се извозник зато што свој новац потребује за посао те га не може дати у депо, обрати којој од већих банака чија се гарантна писма примају на царинарици, он мора дотичној банци плаћати камату или провизију.

(Свршиће се).

РАЗНО

Гроф Михаило Карољи.

Председник мађарских независњака гроф Михаило Карољи, отпутовао је по други пут у Америку да популаризује зближење Мађара са Русима и Србима. Пре поласка рекао је да је циљ постигао у Мађарској и да то жели постићи у Америци код Мађара, којих тамо много има. Изјавио је и то, да ће после успеха одмах кренути у Русију са мађ. посланицима.

Уз пут свратиће у Париз и Лондон.

Талијанско Аустро-угарски однос.

У чланку „На прагу рата“ изнео сам да ће Аустро-Угарска изавати сукоб

Италијом и да ће тај рат доста популаран бити код Мађара, Немаца, Срба, Чеха и Хрвата. У том чланку речено је и зашто би тај рат био популаран. То што сам рекао, то одговара истини. Узмите само немачке, мађарске, српске, хрватске и чешке листове и уверите се да нема дана, а да нема сукоба између поменутих народа и Талијана у Бечу, Инсбруку, Тријенту, Трсту, Фијуми и Пуљу.

Ти сукоби долазе мањим делом услед изазивачке и бујне природе Талијана, а већим делом услед подстрекавања службених аустро-угарских кругова. Тајна и невидљива рука — камарила, вечито ради. Divide et impera царује. Аустро-Угарска монархија само тако и постоји.

То је верна фотографија садашњег стања. И ја, кад ово износим, указујем на једно опасно стање. Друго је питање, да ли би народи аустро-угарске монархије требали да се боре или да учине нешто друго.

Необорива је истина да маса народна увек има добру инстинктивну политику, али то важи само за народе, који без сваке штетне сугестије долазе до суда и политичке зрелости, а не за народе, које тако цинички и препреденим рачуном вечито држе у диндушманским односима и сукобима.

Цела је истина, да је званична Италија у последње време за срце ујела Црну Гору и Србију; истина је и то, да је она уцењивала и сам Тројни Савез да остане у њему и тиме је јако оштетила економију и индустријалце у суседној монархији — али је и то истина да је и суседна монархија несразмерно јаче и перфидније насртала на част, независност и интерес Србије и Црне Горе и својих рођених народа.

Ако треба држање Италије да буде шемента самој Италији да се у будуће тако не понаша, јер је већ навукла мржњу толиких народа — онда и суровост и нелојалност Аустрије треба да буде још јачи шемента Мађарима и њиховим сународницима да је издајство према себи самима помагати бездушну Аустрију и себе подјармљивати њој, јер се зна, да је камарила увек и увек насртала на част и опстанак баш оних народа, који су највише крви пролили за величину Аустро-Угарске. Та неблагодарност долазила је увек после ратова и после традиционалне лојалности њених бедних народа.

Кад би на кантар ставили перфидију талијанску и перфидију аустријску нема сумње да би поседња протегла. Била би тежа — много тежа. Па од куд онда та јача мржња против Талијана? Зар није јасно, да је то вештачки стварала и створила камарила. Само се тако може разумети она силна мржња у војника против Талијана, која данас избија већ и по улицама. Пређите само до Петроварадина или Новог Сада, па ћете чути војнички разговор по улицама и то у овом жанру:

„Показатељемо тим мачкодерима Талијанима“...

Из свега излази да су народи аустро-угарске опет наоштрени једни против другог, а то само зато, да се не би сетили да је кошуља преча од халине.

Мађари треба да имају само једно на уму: у се и у своје кљусе, а ради за себе и за своје праве пријатеље.

Политика зближења Русији и Тројном Споразуму зрела је. Интелигенција мађарска има сад да покаже своју вредност и зрелост.

Конаул

Слога Срба и Мађара.

Новосадска „Застава“ доноси ово: На банкету, који је у Сомбору приређен у почаст дру. Лалошевићу, гово-

рио је др. Ерне Балог славећи витештво и јунаштво српске војске на Балкану, те изјавио жељу, да се међу Мађарима и Србима овде успостави братска слога. „Бачкаји Напо“ одобрављују ову здравицу жали што Балог није споменуо, да су Срби у Угарској стекли права пролевајући крв своју за домовину.

Као што се види, Мађари почињу да цене Србе и да признају наше врлине и заслуге.

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Преобраја)

Кил, 10. јуна. — Овамо је стигла енглеска ескадра под командом адмирала Варандера.

Вашингтон, 10. јуна. — Турски амбасадор протествовао је код владе, због продаје Грчкој две оклопњаче.

Париз, 10. јуна. — Адмирал Русин, шеф генералштаба руске морине, и адмирал Пиве шеф генералштаба француске морине, присуствоваће сутра вежбањима француске флоте на обалама Корзике, а затим поморским маневрима у Тулону.

Цариград, 10. јуна. — Листови јављају да ће и министар војни ићи у Смирну.

Турска штампа јавља о појави грчких комитских чета, које долазе са Хијоса и Митилене.

Вашингтон, 10. јуна. — Вилсон је изјавио грчком посланику, да ће пристати на продају две оклопњаче Грчкој, али само под условом да те ратне лађе не буду употребљене у рату који би ускоро предстојао.

Букурешт, 10. јуна. — Сенат је поново изабрао Базил Мисира за председника.

Париз, 10. јуна. — Руски адмирал Русин, шеф моринског главног генералштаба, одликован је другим степеном почасне легије.

Беч, 10. јуна. — Цар ће 14. ов. м. отићи у Ишл да проведе летњу сезону.

Повереници Трг. Гласника

Димитрије Ђ. Петровић, трг. Алексинац;

Љуба Трифуновић, трг. Александровац (крушевачки);

Браћа Младеновић, трг. Баточина;

Браћа Пандазијевић, трг. Битољ;

Стојча Стојановић, Бујановац;

Антоније П. Јовановић, трг. Ваљево;

Стеван М. Бесарабић, трг. В. Градиште;

Јанаћко Костић и син трг. Врања;

Милорад Прокић, трг. Варварин;

Димитрије Парлић, трг. Вучитрн;

Петар Богдановић, трг. Велес;

Свет. В. Јоковић, трг. Голубац;

Лука Ристић, трг. Гроцка;

Наско Ј. Нешић, трг. Гиљан;

Божа Ђорђевић, трг. Г. Милановац;

Браћа Јовановић, трг. Жабари;

Браћа Л. Ђорђевић, трг. Жагубица;

Гаврило Бошковић, трг. Ивањица;

Браћа В. Марковић, трг. Јагодина;

Никола Костић, трг. Куршумлија;

Стојан Милетић, трг. Књажевац;

Милован С. Томић, трг. Краљево;

Петар А. Топаловић, трг. Крагујевац;

Браћа Тасић, трг. Куманово;

Којић и Обрадовић, трг. Лазаревац;

Алимпије Смиљанић, трг. Лозница;

Милан Стојановић, трг. Лопово;

Трговачко Удружење, Лесковац;

Илија Н. Ђорђевић, трг. Младеновац;

Свет. Л. Михаиловић, трг. Миловица;

Браћа Саздић, трг. Митровица-Косово;

Никола Благојевић, трг. Наталинци;

Миле Д. Попић, трг. Ниш;

Димитрије Милентијавић, трг. Нова Варош;

Јаћим Радовановић, хотелијер Нови Пазар;

Светозар Ј. Тришић, трг. Обреновац;

Браћа Фиљевић, трг. Охрид;

Михаило Ж. Девић, трг. Пожаревац;

Владимир Т. Китић, трг. Прокупље;

Димитрије Т. Стевановић, трг. Пирот;

Риста Д. Тодоровић, трг. Параћин;

Миливоје Вујичић, трг. Петровац;

Сава Стевовић, учитељ Пријепоље;

Ђорђе В. Панџић, трг. Приштина;

Призренска Банка, Призрен;

Благојевић и Бабић, трг. Паланка;

Илија Ф. Атанацковић, књиговођа Рача;

Никола Ристић, трг. Рековац;

Андре Татарчевић, трг. Ресан;

Драгољуб С. Илић, трг. Свилајнац;

Сима Јовановић, извозник Сопот;

Раденко Павловић, трг. Смедерево;

Васа Ж. Туфегџић, трг. Сараорци;

Јован С. Милићевић, трг. Сокобања;

Васа Карамарковић, трг. Сјеница;

Крстић и Новаковић, трг. Скопље;

Мелентије Брашић, трг. Трстеник;

Браћа Ј. Манојловић, трг. Топола;

Васа Богојевић, апотекар Тетово;

Милован М. Ристић, трг. Тузприја;

Велимир В. Јанковић, трг. Ужице;

Светислав Симић, трг. Уб;

Димитрије Тодоровић-Нена, трг. (Феризовић) Урошевац;

Браћа А. Љујић, трг. Чачак;

Никола С. Петровић, тр. Шабац.

Молимо господу претплатнике да претплату положи нашим г.г. повереницима, од којих ће добити наше оригиналне признанице.

Страна тржишта

Будимљешта, 9. јуна.

филијале: Српске Банке

Посао у гошћовој роби: Продато је данас око 4.000 мтц. шенице са 5 филера скупљом цен. Раж, оvas и кукуруз мирнији.

Термини:

Услед угоднијег времена све терминске цене лабаве. Склопљени закључци: Октобар шеница 1914 К 12-82-12-84 12-78-12-86-12-73—, април пшен. 1915. К 12-88-12-96-12-84—, Октобар раж 1914. К 9-29-9-24-9-25 Октобар зо 1914 К 7-77-7-81-7-70; јули кууруз 1914. К 7-52-7-47-7-53-7-48; авг. кукуруз 1914. К 7-63-7-62-7-67-7-61. Мај кукуруз 1914. К 7-27-7-26-7-33-6-27

Закључак

— у 1 сат после подне —

Пшеница за окт. 1914 г.	12-73—12-74
„ април 1915 „	12-84—12-85
Раж „ окт. 1914 „	9-24—9-25
Зоб „ окт. 1914 „	7-70—7-71
Кукуруз „ јули 1914 „	7-48—7-49
„ авг. 1914 „	7-61—7-62
„ мај. 1915 „	7-27—7-28

Домаћа тржишта

ПРОИЗВОДИ

Смедерево, 9 јуна (Општински суд)

	од		до	
	д.	п.	д.	п.
Пшенице	16	—	19	—
Кукуруз у зрну	10	—	12	—
„ у клипу	—	—	—	—
Јечма	11	—	12	—
Овса	—	—	—	—
Ражи	—	—	—	—
Пасуља бела	—	—	13	—
„ жута	—	—	—	—
Лука	—	40	—	80
Кромпира	—	—	—	30
Купуса	—	—	—	10
Грожђа свежег	—	—	—	—
Јабука	—	—	—	—
Крушака	—	—	—	—
Масла топљена	—	—	—	—
Кајмака	—	—	—	—
Сира	—	90	—	40
Сланине суве	—	—	—	1 60
Масли	—	—	—	1 60
Ораха	—	—	—	—
Медла	—	1 20	—	1 60
Воска	—	—	—	5
Лоја топљеног	—	1 20	—	1 60
Пекмеца	—	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—	—
Вина бела	—	60	—	1
„ црна	—	60	—	1
Ракије меке	—	60	—	1 20
„ љуте	—	1 50	—	2 50
Сена	—	—	—	—
Кожа овчих пар	—	—	—	—
„ козјих	—	—	—	—
„ јагњених	—	1 20	—	2 40
„ јарењих	—	1 60	—	2 40
Вуне пране	—	—	—	4
„ неправе	—	—	—	2
Конопље	—	—	—	—
Јаја 100 ком.	—	5	—	6
Пилића 1 пар	—	1 20	—	3
Пловака	—	1 20	—	3
Гусака	—	1 60	—	3
Ђурака	—	—	—	—
Месо говеђе	—	—	—	1 20
„ овче	—	—	—	—
„ свињско	—	—	—	1 20
Говеда ж. м.	—	55	—	60
Свиње	—	75	—	80
Слама	—	—	—	—

СТОКА

Баоград, 11. јуна, (Кланично Друштво)

Свиње . . . . . — 90 дин.

Говеда . . . . . 55—65 дин.

Цео континент у 50.000 ком, свиња исцрплен је и од петка (13 т. м.) почеће клање свиња за извоз по општој царинској тарифи.

Говеда је извезено до сад свега 3.700 комада.

У овај мах у кланичним оборима има 4.700 комада свиња.

Цена свиња поједина је иако од једном због тога, што се при увозу кланих свиња у Аустро-Угарску по ојшћој царинској тарифи плаћа царина по 30 кр. на од 100 кг. меса.

Нашим г. г. претплатницима.

Молимо наше претплатнике, који још нису измирили свој дуг за претплату, да га изволе измити што скорије нашим г. г. повереницима.

Г. г. поверенике молимо да се заузму око прикупљања претплате и да нам новац пошаљу.

Г. г. претплатнике из места, у којима немамо повереника молимо, да нам новац за претплату што пре пошаљу.

Г. г. претплатнике на страни молимо да нам и они измире дуг за претплату и да је изволе обновити како им се не би лист обуставио.

Господа која би желела примати наш лист нека се изволе обратити: нашим повереницима, својој пошти, или непосредно нама.

Администрација „Тргов. Гласника“

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 11. јуна 1914 године

ВАЛУТЕ—НОВАЦ

ЗЛАТНИК ДИИ. 20

Златник од 20 дин. највиши
Златник од 20 дин. најнижи
Златник од 20 дин. средњи
јуни к. и. у

РАЗНЕ МОНЕТЕ

Круне највиши
Круне најнижи
Круне средњи
Круне за сутра
Круне злато
Марке немачке
Фунте енглеске
Турске лире
Француске новчанице

ДЕВИЗЕ

ЧЕКОВИ И МЕНИЦЕ

Беч по виђењу
8 дана
Париш по виђењу
8 дана
Трст 8 дана
Париш по виђењу
Лондон по виђењу
Берлин по виђењу

КУРС

ЗА СРЕБРО

ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА
20.53	—	—
20.50	—	—
20.52	20.53	20.51

ЗА ЗЛАТО

ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА
—	—	—
—	—	—
—	—	—

ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- ЊА ПО	ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- ЊА ПО
Хартије од вредности					
Срп. Држ. хартије					
Лутрија, 20% лозови с. ж.	117	115			
Дуван, лоз. лозови с. ж.	30	28			
Рента 4% од 1895. с. ж.					
Фонд 50% залог у зл.	98	98.50	97.50		
Фонд 41/20% обл. Ком.					
Зам од 1911. године					
Монопол 5% 1902. год.					
Рента 41/20% 1906 са ж.					
Акције Новчаних Завода у Београду:					
Емисионе банке					
Прив. Народне Банке	1450	1420			
Банке:					
Београдске Банке					
Београд. банке Меркур					
Прометне Банке					
Трговачке Банке					
Грађанске Банке					
Собраћајне Банке					
Колонијалне Банке					
Есконтне					
Заложне					
Занатл. Кредитне Банке					
Извозне	145	135			
Месарске					
Н. Бошковића акц. друш.					
Опш. Прив. Банке акције					
Врачарске заложне					
Савске					
Грађ. Банке					
Дунавске Банке					
Српске Централне Банке					
Дунав. Кредитног Завода					
Задруге:					
Акције: Београд. Задруге					
Врач. Задруге I и II коло					
Палилулске Задруге					
Штедионице:					
Акције:					
Врачарске Штедионице					
Грађанске Штедионице					
Палилулске Штедионице					
Трговачке Штедионице					
У унутрашњости					
Банке:					
Акције:					
Бољев. Привр. Банке					
Јагод. Банке I и II коло					
Ваљев. Трговачке Банке	125	120			
Краг. Трговачке Банке					
Крушевачке I и II коло					
Младеновачке Банке					
Млад. Трг. Кредит. Банке					
Градиштанске					
Нишке Трговачке Банке I					
Окружне нишке Банке	115	105			
Пожаревачке Трг. Банке					
Прокупачке I коло					
II					
Рачајске					
Тимочке, Зајечар					
Тимочке Банке II коло					
Шумац Банке, Паланка					
Задруге:					
Аравџеловачке Задруге					
Ваљевске Задруге					
Врањске Задруге					
Драгачевске Задруге					
Зајечарске					
Јасеничке					
Копачичке					
Космајска, Сопот					
Крушевачке					
Књажевачке I коло					
II					
III					
Младеновачке					
Нишке за мџ. пом. и шт.					
Нишке Српско-Јеврејске					
Обреновачке Задруге					
Окр. Задруге, Лазаревац					
Пожаревачке I коло					
II коло					
120					
Прокупачка I коло					
II и III					
Ресавске Задруге					
Рудничке					
Смедеревске Задруге					
Топличке Задруге I и II коло					
III коло					
Чајанске Задруге					
Штедионице:					
Алексинач. Штедионице					
Ваљевске					
Барваринске					
Врањ. Акц. Штедионице					
Јагодинске I коло					
II					
Књажевач. Штедионице					
Краљ. Акц.					
Младен. Трг.					
Моравске					
70					
50					
Наталинчачке					
Нишке акц. I коло					
II коло					
Обреновачке					
109					
112					
108					
Рачанске I коло					
Ресавска I коло					
180					
Ресавске II					
110					
Ужичке Грађанске					
Ђуприске I коло					
Ђуприске II коло					
Чајанске					
Удружења					
Трстеничко Удружење					
Кредитни заводи					
Крагујевачки					
Разно:					
Бродар. Друш. акц. 6%					
Грађевинарске					
Зајечар. инд. удр. П. Пив.					
Кланично Друштво					
Акц. Кожарске Задруге					
Летњик. акц. друш. I. к.					
Лозови Црвеног Крста					
18					
17					
Првог акционар. млина					
Раљска фабрика цемента					
Срп. Акц. Др. за Ек. шума					
Српска Фабрика Стакла					
Угљени рудн. „Стубица“					
Ужич. А. Тк. Рад. I коло					
Матаруга					

СТРАНЕ БЕРЗЕ

НАРОЧИТИ ДНЕВНИ ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈИ
БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Беч, 10. јуна 1914 г.	Српска 4 од сто рента од 1895 г.	65.46
Лондон	Монопол 4 и по од сто	70.03
Берлин	Париж, 1914 г.	
Париж	2 од сто лутриски лоз	
Златник од 20 д.	4 од сто рента од 1895	81.50
2 од сто лутриски лоз	Монопол 5 од сто	488.—
Дувански лоз	4 и по од сто од 1906	433.—
	4 и по од сто од 1909	426.—
Берлин, јуна 1914	Обвезнице Управе Фондова	
Златник 20 динара	5 од сто зајам 1913 г. г	90.20

МАРКЕ
српске поништене свих врста купујем и плаћам најбољу цену. Јавити се од 2—5 по подне Павловићу, Бранкова 28. 1164 2—3

Заступништву
Француског Осигуравајућег Друштва „Унион“ потребна су одмах два чиновника — млађи и старији — са знањем француског језика. Плата млађем до 1.500.—, старијем до 2.500.— динара годишње. Дирекција за Србију Кнез Михајла ул. бр. 49 1142 3—3

1-а Ковачког Угља
острауерског два пута пран
1-а Дивачког Кокса
1-а Нус Кокса
Приспело је
Српској Банци
у великим количинама
Продаје на мало и на велико са **знатно спуштеним ценама.**
Телефон угљарског одељења 1876. 833 14—20

Продавцима Срећака
СРП. ДРЖ. КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ
дајемо најповољније услове за продају
Марковић и Лукић, Београд
1098 6—10

Сваком шаље илустроване ценовнике бесплатно.

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПНИШТВО
ПРИЗНАТИ ШВАЈЦАРСКИ САТОВИ

ЕТЕРНА
— Grand Prix Bruxelles 1910. —
ПЕТРА И. ЗАРИЋА
Београд — Теразије

ЦЕНА САТОВИМА:

Железн. отворен	д.	25
„ затворен	„	30
Сребрн отворен	„	35
„ затворен	„	40
Сребрн Тула затвор.	„	46
Златан отворен д.	100—350	
„ затворен „	150 450	
Никлен отворен	д.	20
Челични отворен	„	20

Цена најумеренија. — Продаја са гаранцијом. 1086 5—5

САРГ'ОВ
ЈЕДИНИ ПРАВИ

КАЛОДОИТ

НЕОПХОДНО ПОТРЕБНА

ПАСТА ЗА ЗУБЕ И ВОДИЦА ЗА ЗУБЕ

ПАЗИТЕ ПРИ КУПОВИНИ НА НАШУ ФИРМУ:

F. A. Sarg's Sohn & Co., Wien,
(zum Kalodont — код Калодонта)
Јер подражавају име и назив.
Ловите се у апотекама, дрогеријама и трговинама.
121 21—40

НОВО ОТВОРЕНА
ГРАЂЕВИНАРСКО-ДАШЧАРСКА И ДРВАРСКА РАДЊА
Ота Лоренца и Комп. у Београду
Милоша Великог 59 (Драгашевићева Башта) — Телефон 22—40
Препоручује г. г. грађевинарима, столарима и заинтересованој п. публици своје богато снабдевано стовариште
I-во класне потпуно суве грађе из Мађарске, као и I II III-ће класе српске грађе свију димензија.
Има стално на стоваришту велики избор сувих дасака са нут и федером за патос мађарског порекла, као и облице, тесане и стругане гредице за кровне конструкције и рагастове.
Цене су срачунате на минималну зараду!
1117 4—12

ПАРНА СТРУГАРА СА МЛИНОМ
Андре Т. Николића и Комп.

ОБРЕНОВАЦ, ТЕЛЕФОН БР. 2.

има на лагеру велики избор готове суве грађе курентних димензија.

Израђује по поруци тачно и на време све сорте и у свима димензијама: летве, штафле, греде и гредице, даске чамове, борове, растове и букове као и кровне конструкције.

Ценовник се шаље поштованим муштеријама на захтев бесплатно.

Цене су тако срачунате, да је свака конкуренција искључена, јер се услед знатног проширења стругаре и повећања њене снаге у преради обле грађе — рачуна на велики обрт.

1159 3—0

■ **ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ** ■

ЗАКОНОМ ЗАШТИЂЕНО

излечи за осам дана капавац (трипер) и сваку појаву

МУШКИХ и ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ

ЗА ЖЕЛУДАЦ САСВИМ НЕШКОДЉИВО

Ове су капсуле сасвим угодније и практичније за узимање него слични лекови из иностранства. Дејство ће вас зачудити. Прво-класна стручна признања. Ево једног:

„Радо се одзивам вашем позиву да изјавим, да сам на више стотина болесника опробао **Ла-рисин капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно дејство код *гонорое* (цурење), болести у бубрезима, бешики и мокр кој цевци. После најсавесније експериментације и *увек задовољавајућег успеха најпоузданије препоручујем овај лек*.“

Paris M. Robert

ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.

Из унутрашњости треба послати **3-80** динара унапред на адресу: Дрогерија „**Гуслар**“ Београд, па ћете добити препоручено.

Таксене марке не примамо.

ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО

Дрогерија „ГУСЛАР“, Београд

1112 5—30

Прва Српска Фабрика Сапуна и Теста
Месаровића и Јовановића

БЕОГРАД, ДУБРОВАЧКА УЛ. БР. 23.

Препоручује своје стовариште сопствених израђевина;

Сапуна за рубље и то: шареног (ешвегера), жутог (калафон), белог (домаћег) а нарочито алабастера и јарца (а ла сенлајт).

Сапуна мирисавих: кокоса, бадема, бензоа и љубичицу у штанглама, биљни сок, породични, глицерин, вазелин, мошус, калодерма ит.д.

Сапуна медицинских: катран, карбол, боракс, сумпор ит.д.

Берберски сапун изврсног квалитета.

Помаде: за лице и бркове.

Мирисе: колоњску воду и друге.

Кристалну соду у цаковима од 50 кгр.

Тесто: фиду, пантљику и тарану.

Стовариште је у могућности да изврши одмах све поруџбине.

Цене су умерене и утврђене.

Ценовник свакоме шаљемо на захтев бесплатно.

610 18—25

Месаровић и Јовановић

Најбоља подпетица од гуме

Елегантна и издржљива

Генерални заступник за Краљевину Србију
Никола Фехер и Комп., Београд

1129 4—10

Копачичка Привредна Задруга
У БРУСУ

отвара упис II кола својих акција, које се са-стоји из 1000 комада по Дин. 100.— сребра

Дин. 100.000.— у сребру

При упису полаже се од сваке акције по дин. 10.— на име уплате а остаток по дин. 1.— недељно.

Упис се врши у стању Задругином од 1. јула 1914. г. сваког радног дана.

1162 2—3

УПРАВА

КРОЈАЧКА РАДЊА

Стојана Симића и Брата

СПРОЋУ КОЛАРЦА ТЕЛЕФОН БР. 224.

ИЗРАЂУЈЕ

походне и парадне униформе за г. г. официре

Уједно препоручује своје велико стовариште целокупне **официрске спреме**, као:

Хавелока и пелерина свију величина и дужина са капуљачама.

Сабаља прописних и салонских са лафовом главом за све родове оружја и свију дужина каб и подофицирских.

Кајаса и темњана походних (кожних) и парадних (срмених)

Палетушки тврдих службених (металних) за више и ниже официре.

Палетушки мезаних службених (од ширита) за више и ниже официре.

Палетушки парадних за више и ниже официре.

Походне капе и парадне шапке.

Калпак од најфинијег астрахана (персијана)

Перјаница, ројте, ешарфе, кокарде парадне и службене.

Златних и сребрних медаља за храброст и равнотну службу.

Споменица из Турско и Бугарско-Српског рата.

Намештање, свију декорација и све остале спреме.

1066 6—20

ПРСКАЛИЦЕ ОРИГИНАЛНЕ **ВЕРМОРЕЛ**

ПРОДАЈЕ ПО ФАБРИЧНИМ ЦЕНАМА

Индустријска Банка А. Д.

БЕОГРАД—САВА Телефон 391.

1018 8—12

ПРОДАЈУ СЕ

због набавке већих машина:

1 Тачдем парна машина са кондензацијом 100 P. S.

1 Стојећа парна машина 300 A. 50 P. S са Колбенши-бером у вези за глајхштромгенератором, 110 Волта;

1 Локомобила Волфова са кондензацијом и иберхицером 120 P. S.

2 Глајхштром мотора по 30 P. S. 110 Волта.

Све су машине добро очуване, потпуно исправне и налазе се још у раду у **Фабрици Платна** (Раденичка ул. 24) где се могу и видети.

1020 9—10

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПНИШТВО

Воханке и Комп.

преко пута гвождарнице Ранка Гођевића на Сави, у згради Српске Банке. — Телефон 1876.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

ТЕХНИЧКЕ РОБЕ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКЕ

свих врста зејтина по најнижој цени. Кајише-ва у свима ширинама.

Опуге и разних спона за кајишеве. Гвоздених цеви црних и ферцинкованих са свима спо-нама за исте. Свих врста пакунга и дихтунга.

Вентила и славина за воду и пару. Најразно-врснијих алата и свега осталог што у ову

бранку спада.

Препродавцима у унутрашњости знатан попуст

1033 7—10

Мом покојном оцу

† **Илији Милишићу**

бив. трговцу

даваћу годишњи помен у суботу 14. о. м. у 10^{1/2} сати пре подне у цркви на новом гробљу.

Трамвај ће чекати до 10 сати на Теразијама.

1184 1—3

Ожалошћени син **Лука**

Са болом у души јављамо нашим сродницима, пријатељима и познаницима да је наш мили, драги и никад незаборављени

† **Тодор Атанасијевић**

члан фирме: Хаџи Николајевић и Атанасијевић испустио своју племениту душу напрасно 18. о. м. у Крагујевцу у 38 г. у доба када је био најпотребнији својој породици, трговини и друштву, оставивши све нас да за њим вечито тугујемо.

Ожалошћени дубоко за нашим милим покојником изјављујемо нашу благодарност: свима нашим рођацима и пријатељима, који су нам усмено и писмено изјавили своје саучешће у болу; овдашњем грађанству на многобројном учешћу, и трговцима који своје радње при спровођу затворили у знак пажње на спрам овог дојучерањег друга.

Благодаримо г-ну Станку Петровићу, намеснику грузанском, који из почаста чи-нодејствовао, као и г. Михаилу Јаковљевићу, свештенику, који је у дирљивом говору изнео врлине покојникове.

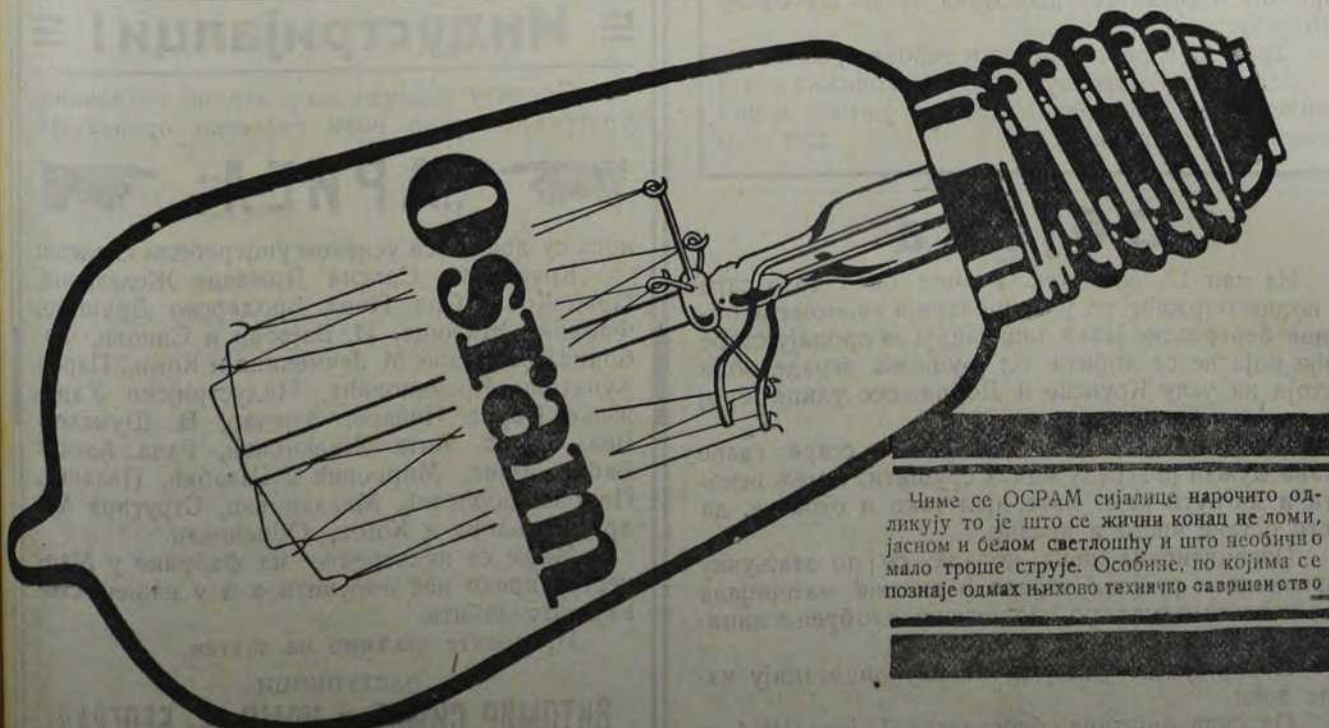
Благодаримо нашим кумовима г-ђи Фанки и г. Кости Ристићу, трг. оvd., који су нашег покојника уписали за утемељача Шу-мад. Кола Српских Сестара, као и рођацима на положеним венцима.

Исто тако неизмерно смо захвални: г. Антонију Петковићу, г. Витомиру Турчићу и његовој г-ђи Лепосави, г-ђи Анастасији Д. Анастасијевићки, г-ђи Александри П. Михајловићки, г. Радомиру Бабићу, г. Науну Ђорђевићу, кума Николи Мета и комшијама који су нам се при спреми и после спреме нашли као искрени пријатељи у тузи за нашим добрим и незаборављеним Тодором.

Крагујевац, маја 1914. г.

Ожалошћени: супруга Смиљана; синови: Танасије и Коста; кћери: Ленка и Фанка; брат Алекса; ташта Александра; шурак и шурнаја; Олимпија и Јанаћко Х. Николајевић са децом и остала многобројна родбина.

1155 2—3

Чиме се ОСРАМ сијалице нарочито одликују то је што се жични конач не ломе, јасном и белом светлошћу и што необично мало троше струје. Особине, по којима се познаје одмах њихово техничко савршенство

Могу се добити по свима електрично-инсталатерским и сличним радњама. За набавке обратити се: **Deutsche gasglühlicht Aktiengesellschaft Abt. „Osram“ Berlin.**

71 9—

ШУМАДИЈА

Установа Трг. Пенз. Фонда

Установа Трг. Пенз. Фонда

Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање.

Основни капитал Дин. 1,000.000.— у злату

Врши послове осигурања:

1). Људског живота: на случај смрти, на случај смрти и доживљења, на случај инвалидитета са ослобођењем плаћања премија и са рентом, осигурава мираз женској и капитал мушкој деци, породицама посмртине и ренте. (Ова се тарифа нарочито препоручује г. г. трговцима).

2). Зграде, робе и т. д. у случају пожара.

3). Стакла у случају лома и разбијања.

Све ове послове врши „ШУМАДИЈА“ по најповољнијим и најлибералнијим условима, које је прегледало и одобрило Мин. Нар. Привреде.

Полисе пожара прима Управа Фондова и Хипотекарна Банка Трг. Фонда као гаранцију при давању зајмова на хипотеке.

Полисе живота прима Министарство Војно као кауцију при женидби г. г. официра.

Сва ближа обавештења даје Управа у Београду и друштвени повереници у унутрашњости.

Стан: Јакшићева улица бр. 8.

892 10-10

„ШУМАДИЈА“ Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање

Управник **Др. Зоран Марковић**, с. р.

Председник Управе **Коста Др. Ризнић**, с. р.

Сима А. Матић гвожђар

не може ове године славити Св. Јелесеја због жалости у породици. 1187 1-3

Агентурско-комисионарско одељење Ресавске Банке

Београд преселило се са својом радњом из Чика Љубине улице бр. 11. у Карађорђеву улицу бр. 69. преко пута Београдске Задруге. 1183 1-3

Земаљској Банци Београд

потребна су 2 чиновника за благајничко одељење. Првенствено право имаће они који имају праксу ликвидатора. Ступити могу одмах. Понуде са документима слати Банци, или се лично обратити. 1186 1-3

Помоћник млађи са добрим препорукама,

потребан је колонијално-деликатеској радњи Живана Тодоровића Краљ. Срп. Двор. Лиферанта Београд 1185 1-6

Fräulein Deutsche sprachen.

Rundig, tüchtig u. gewissenhaft sucht Beschäftigung in einem Bureau oder als Direktrice in einer fabrik. Offerte erbeten u. g. Zeugnisse. Redaction d. Blattes. 1180 1-1

Бакалска радња

лепо сортирана са добрим послом са капиталом у истој 4.000 дин. предаје се због другог рада. Упитати **Божу да-чића**, књижара — Београд. 1178 2-6

ОГЛАС

Част ми је известити п. трговце из Краљевине Србије, да изволе послати добивене авизе са рачунима за робу која се овде мора царинити да би избегли лежарину. Која је роба оптерећена са повуком мора се и новац са авизом и рачуном послати. У Смедереву. С поштовањем **Милош М. Бојовић** спедитер 1090 9-15

Млађи КЊИГОВОЂА

потребан је колонијалној радњи **Ђорђа Гавриловића** у Београду. Понуде писмене прима до 1. јула ове год. 1167 2 5

Мануфактурно - галантериска трговина

Андоша П. Андоновића и Ко Н И Ш потребује два млађа помоћника и једног ученика са добрим препорукама. Ступити може одмах. 1161 2-3

Гипса „Алабастера“ I

Гипса „Штукатора“ I продаје јевтинијом ценом колонијална радња **Ђорђа Гавриловића** БЕОГРАД 869 8-10

- УДИЦЕ! -

и прибор за пецање рибе у највећем избору има трговина **Рајића и Вуковића** пређе: **А. Решовски** код „ТРУБЕ“ Кв.з Михаилова улица бр. 39 943 15-20

ЈЕДНОЈ ИЗВОЗНИЧКОЈ РАДЊИ

потребан је књиговођа који мора да влада перфектно немачким. Писмене понуде слати уредништву „Трг. Гласника“ под „Извозник“. 1165 2-3

БРЕНЕРЕ

и материјал за инсталацију ацетиленског карбидског осветљења има велики избор и продаје по умереној цени техничка радња **Јован Савић и Комп.** Београд — Теразије 999 9 10

Лагум у камену

велики и сув, веома подесан за царинско сместиште, издајем **одмах** под кирију. **Драг. П. Поробић** шпедитер Карађорђева 27. Телефон 710. 1140 3-3

ИМАМО НА ПРОДАЈУ

7 до 800 теста добрих метала, пола су повијене а пола сечене. За цену обратити се на **Алексу Јовановића и Сина**, Велико Градиште, телефон 8. 1148 3-3

6% камате
ПЛАЋА СВОЈИМ УЛАГАЧИМА
Преко 100.— дин. књижица и марка БЕСПЛАТНО
Српска Централна Банка (Теразије)
499 30-100

Продаје се

Једна парна вршалица од 6 коњских снага, са дрешом и осталим прибором, у врло добром стању;

Један филдинг. мотор американски од 7½ коњских снага, потпуно нов, још неупотребљен;

Једна стабилна машина од 12 коњских снага, са два цилиндра, систем „Цвилигел“, у добром стању. Услови су за купце врло повољни. Обратити се **ДУНАВСКОЈ БАЊИ**, Краља Петра улица бр. 47. Телефон бр. 147. 1139 3-6

Улоге на штедњу
ПРИМА
САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА
Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.
Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци да осигурају знатан капитал или мираз. 1115 10-

ДРВАРСКА РАДЊА
Миће Петровића и Милисаву Николића
— НА САВИ —
има једну већу партију шлеског угља за индустријску употребу и продаје исти по врло јевтину цену.
Потпуно суве врло добре чамовине, штајерске боронине и славонске растовине — за столарску употребу.
Дрва за гориво букова и церова прве класе. Једну нову моторну тестеру (8 коњских снага јачине) за сечење дрва — продаје јевтино и под повољним условима. 1127 3-15

Објава
На дан 12. јуна тек. године од 4 до 5 сати по подне одржаће се у канцеларији економата општине београдске јавна лицитација за продају старе грађе која ће се добити од рушења зграде која постоји на углу Крунске и Добрињске улице број 14, према новом двору.
Лицитант на коме продаја ове старе грађе остане дужан је зграду одмах срушити, темељ ископати и дигнути како мате, ијал тако и отплатке, да место остане чисто и празно.
Излицитирана цена полаже се по закључку лицитације и рушење зграде и дивање материјала извршиће се одмах по саопштењу одобрења лицитације.
Позивају се купци, да на ову лицитацију изволе доћи.
Од суда општине београдске 7. јуна 1914. г. Абр. 12.388. 1169 3-3

Оригинал „Викторија“
Шиваћа Машина
Одликована на већим светским изложбама, највећим одличјем, Шију, везу и крпе свршено Шију напред и назад на кугел-лагеру. Продаја за готово и отплату под врло повољ. условима
Ценовник шаљем бесплатно
А. АНТОНОВИЋ БЕОГРАД-ТЕРАЗИЈЕ 32
1061 7-10

ЛОКОМОБИЛЕ
ХАЈНРИХ ЛАНЦ МАНХАЈМ
НАЈЕКОНОМНИЈЕ МАШИНЕ
ЛАНЦ ЛОКОМОБИЛЕ
ЛАНЦ ЛОКОМОБИЛЕ
Заступник **АДОЛФ ШАНЦЕР**, Београд. Тел. 501.
103 18-50

БАЊА
GLEICHENBERG
ШТАЈЕРСКА
Сезона од 15. маја до 30. септембра
Од неочењене вредности код свих болести органа за дисање. Чувени лековити извори (Ема, Константин). Проспекте и извешта шаље Kurkommission, Gleichenberg 658 8-10

Индустријалци!
Противу скречавана у парним котловима, употребите само нови енглески проналазак
„АРИЕЛ“
кога су досада са успехом употребили следећи: Краљевско Српске Државне Железнице, Прво Краљ. Срп. Повл. Бродарско Друштво, Фабрика Жижица, И. Бајлони и Синови, Фабрика Трикотаже М. Јечменица и Комп., Парно Купатило Крсмановића, Индустријско Удружење Парне Пиваре, Зајечар, В. Шумахер, Вел. Плана, Анта Живановић, Рача, Алекса Бабић, Рача, Мирковић и Швабић, Паланка, Никола Ђорђевић, Младеновац, Стругара Андре Николића и Комп., Обреновац.
Може се непосредно из фабрике у Манчестру преко нас поручити а и у нашем стоваришту добити.
Проспекте шаљемо на захтев.
ЗАСТУПНИЦИ:
ВИТОМИР СИМИЋ И КОМП. — БЕОГРАД
975 11 20